

Al piaefòrt ed Respighi

Quand che mé andé par la prémma vòlta a fèr una cantè ala Famajja Bulgnaisa, al presidànt l'èra Mario Maragi, dutéssum cultàur dla stòria ed Bulaggna. Mé ai èra un pòc in sudiziàn pr al fât ch'a m sintèva int al *sancta sanctorum* dal dialàtt e Maragi, che mé avèva vèsst e apreze int al progràma "*Cara Bologna*", al rapresentèva par mé la cultùra zitadèinna.

L'èra una dmanndga dàpp-mezdé (alàura i tratenimènt ala Famajja i s fèven ala dmanndga) e prémma ed cminzipièr, in st mäter che al pòbblic al rinpèva la sèla, al presidànt l'um fé fèr un gîr par tótta la residànza. L'um mustré la bibliotèca, con i sù vént mèlla e pâsa lîber "bulgnîs"; ai èra la sèla dal biglièrd e qualla pr al zûg dâl chèrt e pò ancàura al salòt pén ed quèder ed Nasîca (Augusto Majani) ch'l'èra stè a sò tänp al "nòn" dla Famajja. Una curiosità: dàpp la guèra, la Famajja Bulgnaisa e la Corèl *Euridice*, i vivèven in cundumènni int al Palâz ed Ruscân (Palazzo Rusconi) in àngol stra Barberî e la Salghè ed San Franzàssc (Piâza Malpighi). Sicómm che mî pèder al cantèva int l'*Euridice*, pr al caravèl ed mé a n sò che ân, i mî i m cunpagnènn ala *Fèsta dei Bambini* urganizè dala corèl pr i fiû di coréssta. In cl'ucasiàn mî pèder l'um mustré un vèc' lóng e sacc, con un gran nès e al pizàtt: l'èra Nasîca, anca ló budriais cme tótta la nòstra famajja.

Mo turnän pûr a Maragi. L'últma tâpa dal sò gîr turésstic par la Famajja Bulgnaisa la fó int al salàn ed rapresentanza, beléssum, con cal sò savàur d'antîg. E lé, apugè int in cantàn, un vèc' piaefòrt vertichèl.

- *Stè piaefòrt l'è stè sunè da Respighi!* – al déss ló, sicûr ed maravièrum.

- *Pròpi cal Respighi? Quall dâl Funtèn e di Pén ed Râmma?* – a i arspundé mé.

- *Pròpi quell!* – e pò l'um purté int l'ingrès e am mustré una fòto con la dèdica ed Respighi.

- *Vàddet* – al concludé – *al Mâsster l'èra un nòster sòzi e una vòlta ch'al véns a catères, al s mité al piaefòrt e*

al suné...

Al inpruvîs, cal vèc' strumänt al dvinté par mé una rilèccua preziaûsa, anc s'l'èra acsé dsurdè da fèr mèl ali uracc'.

♦♦♦♦♦

Mòrt Maragi, ala presidànza ai arivé la prof. Bonani, anca lî inamurè ed Bulaggna e dla Famajja.

- *Ai ò fât vâdder al piaefòrt a un acurdadâur, mo al m à détt che par sistemèrel ai vòl una móccia ed bajûc...* - la m déss a mé la presidànta – *l'è détt acsé ch'al srèv méi bucèrel vî e cunprèr òn ed quî eletrònic...*

Mo anc quî eletrònic i câssten chèr... e alàura? Ai vlèva un benefatàur. E invèzi ai salté fòra una benefatrîz, la sgnèra Severina che, in arcòrd ed sò maré, la tiré fòra i góbbi par cunprèr un piaefòrt eletrònic e, pr èser sicûr ch'al fòss pròpi un bân strumänt, par dlîzrel a i andé con al mî amîg Annibale Modoni, grandéssum pianéssta.

A mé però l'idè ed bucèr vî al gloriâus piaefòrt ed Respighi (ormâi mé a l'ciamèva acsé...) la n'um piàsèva gnanc un pòc. Acsé a fé la mî prupòsta: a l'tói a cà mé! Détt e fât: a ingagé una scuèdra ed trasputadûr e adès al vèc' *ZICKERMANN Stuttgart* al fâ bèla mässtra in cà mî.

Mé a n'ò mî vló indaghèr só l'paròl ed Maragi e acsé, quand ai vén di amîg, am piès ed mustrèr con argóì "al piaefòrt ed Respighi..."

F. C.

Al "piaefòrt ed Respighi"

Magnatuscàn

Ala fén di ân '50, da pòc tänp imigrè a Bulaggna e prémma ed canbièr cà un'ètra vòlta andànd a stèr a San Rafèl, ai ò bazighè par dû o trî ân al cafà dla Minèrva in ví Matteotti, fòra ed Galîra.

L'èra un cafà con una clientèla ed zänt ala bôna, dóvv l'inpiegghè al s sintèva al stass livèl dl'operèri, al fiòl dal farmazéssta l'andèva al stádio con al ruscaròl, e tótt quàter i fèven vgnîr àl dâu d'nòt a zughèr ala matâza.

Razîsum? Mo gnanc pr insónni: al frarais e al sardagnòl i dèven dal bacc al sizigliàn sänza ch'ai saltéss fòra al curtèl. Parfèn Ahmed, un algerén ch'al fèva al fachén al marchè dla frûta, al srèva un òc' quand quelcdón, par schèrgna, ai sbatèva int la ghèggna una fatta ed murta dèla! Insâmma, l'èra un lochèl dóvv as psèva pasèrs dâu o trai àur in algrî, sänza pòra ed catèr da dîr con inción.

Òn di pió bî sugèt dal cafà l'èra *Dario Cortesi*, un pensionè grand e gròs, con la tèsta plè cme un òv, una vâus ch'la parèva vgnîr dal granèr tant l'èra èlta e un bèl pò ed barlòca. Sicómm pr abitùdin, a propòsit o a sproppòsit, ògni òt o di s frès ló ai mitèva dänter "*Brîsa fidèrùv di tuscàn*" (parché an i psèva brîsa vâdder), al véns batzè "*Magnatuscàn*", un scutmâi ch'al i andé sóbbit in vèrs. (Quand mé un dé, vlandi fèri un regâl, a i cunpré "*Maledetti toscani!*" ed *Curzio Malaparte*, a l'fé andèr fòra ed sentimänt, mo dàpp avairel lèt, al canbié idè parché secànd ló l'autàur l'avèva truvé trûp prèg' in cla bròtta râza!).

Quand in setàmmer ai vgnèva fòra al calendèr dâl partîd dla sèrie A, al prémm quel ch'al fèva l'èra infurmèrs ed quand ai srèv arivé quî dla Viòla, parché l'èra l'ònnica partîda ch'l'andèva a vâdder, con la speranza ed dèri la pèga. (A n stâg a dîr cum al vanzé ed mèrda quand, int l'avréll dal 1959, al Bulaggna al ciapé quàter gnûc a gnént, con trai pair ed cal scarpunâz ed *Petris* e ónna d *Hamrin!* S'an s'è brîsa méss a zighèr l'è parché l'avèva pòra d'èser ciapé pr al cûl!).

Ai piàsèva ed cuntèr àl sâu aventûr ed quand al fèva al rapresentànt d'un'aziànnda ed detersîv pr àl pruvénzi

ed Fiuränza e Pistòia, cme s'al cuntéss ä'l "Méll e una nòt" (un racânt al s coileghèva a cl èter, e vî acsé).

La stòria preferé (al l'arà cunté méll vòlt), l'èra qualla ed cla vòlta ch'al capitè int una traturî ala bôna ed Carmignano.

- *Cs'ai é da magnèr?*- al dmandé al padrân dla traturî;

- *Pesce champagnolo!*- al gé quall pió prèst che sóbbit;

- *Và bän, vâga pr al pass canpagnôl* - , al fé Magnatuscàn pinsànd däntr ed sé: "*I sran di ranûc'...*".

Dâpp un pô, al s vdé sarvîr un piât d anguèlla, almànc a dèr mânt ala fâurma, e un pô anc al gósst. Apanna fòra dal'ustarî, vést che cal tucén int al stämmg l'èra pais cunpâgna un madân, par digerîr, al ciapé un stradlòt al'ammbrà ch'l andèva in zâ in mèz ai canp e al s inzuché int un umarèl ch'al purtèva a cavâl dla vétta, insfilzè par la tèsta con un vänc, una mèza duzénna ed béss!

- *Bän, mo cusa v n in fèv ed tòtti cäl béss?*- al dmandé con curiosità;

- *Biscie?* - l'arspundé quall - *Questo l'è pesce champagnolo!*

Pò Magnatuscàn, cunpâgna un atâur ala prémma dal Duse, dâpp dâu o trai smadunè, ai pugèva al sòlit "*Brîsa fidèrùv di tuscàn!*" e al parèva quèsi ch'al s stéss d asptèr la sbatrî d man dal pòbblic.

A n ò mâi capé se la partîda däl béss la fòss una stòria vaira o un'ufèla...

Renzo Bovolì

La zanna

Äl dâu surèl, la Clèlia e la Rosanna, insämm ai sù maré Ióffa e Fàusto, i avèven dezîs ed catères, par zanna, ala Pizarî La Lantèrna. L'èra parécc' ân ch'an capitèva brîsa: scadagnónna l'avèva visó la sò vétta famiglièr, una quelca telefonè ògni tant, un quelc incànter a un matrimòni o a un traspòrt.

- *Alâura* - la Clèlia la runpé al giâz - *cum vèla?*

- *Piò o manc al sòlit...* - l'arspundé la Rosanna.

L arîv dal camarîr pr äli urdinaziân al dsmurzé l inbarâz.

- *Zùghet anc a bòc'?* - al dmandé Ióffa al cugnè.

- *Cèri vòlt, una partîda ògni tant. Mo stasîra a in avän ónna pió inpurtanta da zughèr...* - Fàusto l'èra ón pràtic e an i piasèva brîsa ed prilèr d atâuren ai

quî - ...*alâura, pr andèr a balén* - e què al s arvulzé al dâu dòn - *adèsa che vòstra surèla Terèsa l'è mórta, cum la mitaggna con la gestiân dla nòna?*

Dâpp a un âtum ed silänzi la Clèlia la salté só:

- *Nó a lavurân tòtt e dû, a n psän zèrt tgnîrla nuèter, la nòna!*

- *Anca mé a lavâur* - l'arbaté sò surèla - *e Fàusto, anc s'l é in pensiân, an pôl brîsa tgnîri drî ló, prémma d ónna parché la n é brîsa sò mèder, e pò parché, e vuèter a l savî benéssum, i n én mâi andè d acòrd!*

- *Un zànnder muradâur an i é mâi andè bän* - al cunfarmé Fàusto - *mo quand as traté ed turnèr a fèr al bâgn a i sän dvintè senpâtic...*

La Rosanna la zarché ed calmèr al maré:

- *A cgnusân al carâter dla mâma. L'â fât la masstra par pió ed quarant'ân, l'è sänper stè aviè a cmandèr...*

- *Eh sé, al le prèv bän dîr nòster sòzer!* - al gé Ióffa.

In cal mânter ai arivè ä'l pézz.

- *Int una cà d arpos mâi e pò mâi !*- la gé la Clèlia tacànd a magnèr, st mânter che Ióffa al fèva ed sé con la tèsta.

- *Ah sé?* - l'arspundé Fàusto dezîs - *par vuèter l'â sänper avó un dâbbel e adèsa a vlî pugèrsla a nó! Anc stasîra, st mânter che nuèter a sän tòtt què, ai é nòstra fiòla Robèrta là con lí, dato che la nòna la n stà gnanc tant bän! E vòstra fiòla, invèzi, duv èla?*

- *Ultmamânt la sò salût l'è andè sänper pîz* - la cunfarmé la Rosanna - *an s pôl brîsa còrrer al rîsg ed lasèrla da par lí.*

Ióffa al cambié argumânt:

- *Cum èla méssa la nòna a bajûc?*

- *Pòca ròba* - la fé la Clèlia - *la n pôl zèrt parmâttres una badanta!*

- *Nuèter di sòld da spännder a n n avän brîsa* - l'arspundé Fàusto - *con la mí pòvra pensiân...*

La discusiân la fó trunchè dal telefonén dla Rosanna.

- *Prânti! Robèrta, cs'ai é? Stà chèlma, parché zìghet? Una dsgrâzia? Che dsgra... la nòna... còsa? Mo quand?... Nâ, nâ, t è fât bän, a se vdän là, brîsa agitèret!*

La Rosanna la sré la telefonè e pò la gé:

- *La nòna l'è mórta! La s é sintó mèl, una gran fadîga a tirèr al fiè... La Robèrta l'â ciàmè al 118, mo quand la*

crâus râssa l'è arivè l'èra bèle mórta. I l'an purtè al Sbdèl Mazâur... bisâggna ch'andâmen là, ai é incòsa da urganizèr!

I vanzènn tòtt zétt e inción al s muvèva. Par rânper al silänzi Fàusto al salté só:

- *Véssst che oramâi a n psän fèri gnînta, parché a n finân prémma la pézza? L'è stranpalè!*

Renzo Fantoni

Traduziân in bulgnais dla Nòccia d Bastèl

Al vasèr

L'ètra sîra, in stal mânter ch'a guardèva al fillm *Ghost*, int la sèna che la *Demi Moore* la dà la sègma a un vès in manîra dimónndi provocanta, am é vgnó in amânt un mstîr che oramâi l é sparè o méi, l é avanzè int la memòria di ân 50/60. Sagmèr cal cunpòst elàstic ch'l'è l'argèlla at dà una sensaziân strèna, at métt un gudiòl, un sburzìglén, at fa cràdder ed dèr na fâurma a tòtt i tû desidèri... anc quî pió arpiatè...

A vói dîr: l'artéssta-atrîz, int al chès specèffic, l é un pô particolèr par blazza, professionalità e físic; zertamânt al mässter vasèr che ai ò cgnusó quand ai èra un cínno l avèva tótt a un'ètra dèrma!

Int la nòstra zitè la teracòta l'â creè tant sît da lavurèr dâpp la secânnda guèra mondièl, con i bunbardamènt ch'i avèven trât zâ dimónndi cà, ai èra bisâggna ed prèd par tirèr só i mùr e còpp par turnèr a fèr i quèrt. Bulâggna l'â sänper avó stra ä'l sâu risâurs la tèra craida, matèria prémma dimónndi pòvra - la n é brîsa al mèrum ed Carèra - mo l'è stè druvè da scultûr e da artéssta ch'i an furmè di chèplavâur ch'i én durè däl mièra d ân: vès e statuènni dâpp dâu-mèlla ân i én stè catè infîr.

Sóbbit dâpp la liberaziân as mitèva in òvra ä'l mazèri däl cà bunbardè, tòtti al prèd vèci parché l'indósstria la n esistèva pió e a fadîga as èra salvè na quelca fâbrica coi sù machinèri.

Ala lóngà, drî al Navèlli, ä'l furnès par prodûser al prèd, i tavlón, ä'l pgnât pr ä'l putrèl, còpp e i émmbs (*embrici*) ä'l lavurèven a tòtt ânnda; i èren i ténp dla Galòt, dla furnès Emiglièna e dla Guastadèna al Sustgnén, dla Giòstra al Arelîz, dla Curdèra ala Cà Bûra, dla Cooperativa di Furnasèr a Curdgèla.

Ai èra la furtónna che la canpàgna l'èra imànsa e con pôchi cà e la tèra l'èra rècca d'argèlla, risultèt di depòsit che al Ragnn l'avèva sedimentè int i sècol. La tèra l'èra masnè, armièdè con dl'âcua e acsé la dvintèva una màsa plàstica da lavurèr a man lèbbrà o con di stanp ed zàss, con dal màchin par estrùsiàn, con dal prèss. As realizèva di basarlív ch'i èren fisè in tòtti àl fazè di palàz pió inpurtànt dla zitè; int i pôrdg, àultr ala finidùra dl èrc e al capitèl arzigogolè, adiritùra a s druvèva däl prèd tajè a setàur ed zairc' par der la sègma tända a bàtt al clàn.

Avsén a cà mì ai èra la furnès Guastadèrna, ch'l'èra ciamè "furnasèrna" parché l'èra cinuléina, la n'avèva brîsa i fùren a giòstra mo dù fùren a tàrr cinén par cùser i vès. Pr arsparmier al combustèbbil in cminzèppi as druvèva i stécc, ch'i èren i schèrt dla lavuraziàn dla cànva.

I ùltum artòcc di vasèr

.....

Ala Furnasèrna

Ala Furnasèrna ai lavurèva trif o quàter vasèr, operèri con däl man d'òr, che i confezionèven i vès pr i fiùr, àli àll par mètter vî àli òv in bân stramèz al zàss par l'invèren, i mastlón da bughè dóvv mètter i linzù con la smójjà, àl gróppi pr àl galén e i cunén e tòtt al vaslám che la tradiziàn cuntadèina la dmandèva.

Mé ai èra un cínno ch'l'andèva al scòl elementèr e, curiàus cme un gât pòzzel, al dâpp mezdè ai èra sänper ala furnès, stra la teracraida, ómmda, sacca, còta, e insàmm ala pällver, al udàur che t al cgnóss sàul s 't l'è sintó, am fèva maravajja vadder cum i batèven la cràida dänter i stanp par fèrla aderîr méi. Quand i avrèven al stanp ch'l'èra ed zàss tajè in trai pèrt: Maravajja! Ai saltèva fòra in tòtta la sò blazza däl tèst, dal grilànd ed fòl, ed fiùr ch'i furmèven di arabèssc só la superfiz di vès che dâpp i èren finè, sbavè e lisè.

Ai èra pò un artèsssta ch'al fèva i

quèrc' däl damigèn, tòtt i tîp ed buslùt, tòtt i vès ed fàurma zilèndrica con un tåuren orizontèl ch'al le fèva girèr pdaland al'arvèrsa só la rudèla ed lagnn sàtta i sù pî. Prèmma ed Nadèl al plasmèva tòtti àl statuén dal presèpi, al i fèva cùser, a li lasèva grezzi parché quassta l'è la tradiziàn bulgnaisa e dâpp a li andèva a vånnder a Bulàggna, sàtta al pôrdg dla cîsa di Sèrùv int al mais ed giàmber. Al lavurîr l'andèva bän e alàura al dezidè ed méttres in pròpri e l'avré un laboratòri ala Bevrèra. In sèguit al mité insàmm anc un fàuren a túnnel par cùser la tèra craida.

Ai ò détt che l'èrt ed fèr i vès e lavurèr la teracòta a Bulàggna la n'esést pió: brîsa vaira!

L'èter dé par una sèrie ad coincidanz a sän turnè a pasèr fòra däl Lám, lé zà par la Bevrèra a man stanca, prèmma dla vècia furnès ed Galòt, adès trasfurmè int un muséo, ai ò vèsst l'insaggna "Terrecotte Nipoti Oreste". A m sän farmè, ai ò avèrt la pòrta, e in mèz al fàurm d'zàss d'una vòlta, ai ò vèsst di vès bèle finè pugè in tèra, firum ad asughèr; ai ò vèsst al vèc' tåuren a platò vertichèl - pròpi quall dal fillm - ai ò respirè al prufóm d'la pällver e al savàur sacc dla craida asughè e còta. A m sän presentè al sgnàuri dla mì stassa etè con la bërba ch'l'um guardèva maraviè e al'arspòsta "piacere sono Loris Nipoti" a l'ò quèsi agredè!

- *Mo sèl ló che sò pèder, al Furnasén, al zarché d'insgnèr a un cínno ed sèt àn cum as lavurèva l'argèlla, pdalànd só una rôda ch'la fèva girèr sò un piât una bòcia ed tèra, insfilzandi dänter una man par tirèr só l'urèl e fèr un vès?*

Pasè la maravajja e andànd indrî int i àn coi dscùrs e al bel arcòrd ed sò pèder, Lòris am cunté par fil e par sagnn l'âlber genealògic dla stîrpa Nipoti dedichè ala tètacòta; de pió la cuntintazza e la sudisfaziàn dal fiòl che, abandonànd un sît sicùr in banca, l'à tòlt a man tòtta l'aziànnda par tirèr d'lóng con la tradiziàn ed famajja. E al mì esperimànt con al vès ed tant àn fà? Lasàn bän pèrder!

Al n'èra brîsa al mì amstîr: as pighè incòsa da una banda e am tuchè ed mèttri só pà e ripieghèr só la tèsta d'na fangèina col fazulàtt al còl stanpè con na fàurma ed zàss!

Valintén al cuntadén

Àlla da mètter vî àli òv (prop. Carpani)

La gróppia pr àl galén (prod. Nipoti - prop. Carpani)

Sbarluciànd stra vèci pàgin I arciam di anbulànt

Al nòster Renzo Bovoli l'à fât una rizairca só i arciam di anbulànt d'una vòlta, andànd a sfujèr i liber ed dù autùr inpurtànt par la nòstra stòria, al nòster dialàtt, àl nòstri tradiziàn.

Quissti i liber e i autùr esaminè:

- Mario Bianconi: *Bologna minore*
- Alberto Menarini: *Pinzimonio bolognese; Fra il Savena e il Reno; Bolognese invece*. Ècco qué al prèmm arciam:

"Zaletini boni! Dù al bajòc i zaletini boni!" - I èren ciamè "la mécca" o anc i "zaltén" di biscùt fât con la farèina zàla, con l'ù sacca, con i pgnù, cum la dîs anc una canzunatta scrètta dal 1881 da Tisento (Alfredo Testoni) e musichè da Carlén Musi:

*"Ed farèina ed furmintàn,
con l'ù sacca e con i pgnù,
i zalétt i én la pasian
d'tótt i nùster ragazù!"*

I venditùr i i tgnèven dänter int una casatta ala tracòla, con par d'sàtta un lanpiunzén a òli. Purtròp la tradiziàn ed sti biscutén da pòca spaisa l'è andè pèrsa. O fòrsi... nà?

I Sabiòn

A sän ed Caranvèl e acsé am é vgnó in mänt d andèr a sbraghìrèr quall che Sandrén Zarvlè (*Alessandro Cervellati*) al cuntèva dal Cranvèl di prémm dal Novzànt a Bulàggna.

Dala zòbia gràsa e int i ùltum dé fèn al martedì ai èra àl màscher che, par l urdinèri, i sfilèven pr al Pavajàn e pr al Marchè ed mèz. Ai èra tant Balanzón, Pierrot, Pulcinèla e figùr cgnusó in tótta Itàglia. Però i bulgnìs i èren apasiunè ed mascarón ch'i s psèven vadder sàul da nuèter: i *Sabiòn*. I èren di sugèt mascarè, spass un pò ala méi, da cuntadén. In prinzéppi i fónn ispirè al Narzìs ed Malalbèrg, con un caplàz ed failter, gabèna ala venezièna, brèg al znòc', calzàtt bianchi e una màscra da ignurantàz péina ed bógg con un gran nèss prilè al insó.

Sti sburdión i avèven sänper in man una pizàcra mórta e un granadèl da farénna. Al sò schèrz l èra quall ed sbàter al granadèl int al mustàz dla zànt e avsinèri la pizàcra, svarsländ in dialàtt campagnòl: «*Cunpèr, mé ai ò qué l usèll!*».

Al fò d'ed qué che, a Bulàggna, tótt i vlèven fèr i *Sabiòn* anc s'i avèven dla gran plómma. Acsé l èra asè insfilzères una sacàina vècia con un caplàz dscalatrè, e méttres a scavalózz dal brâz un panîr con däl ziváll. Pò, só l gróggn, un mascaròt da stóppid che, spass e vluntîra, l arpiatèva una fàza da stóppid reèl.

In zèrt chès d atàuren a ón ed sti *Sabiòn* as ardušèva un ruglàtt. Al mumànt giòsst, la màscra la rujèva «*Parmàss, parmàss!*» e la dèva al pòbblic di gran còcc' fagànd ruzlèr quelcòn a ganb pr ària. Fra i bulgnìs che par Cranvèl i purtèven in gîr sta pantumèina ai fò anc dla zànt famàusa còmm al pitàur Coriolano Vighi. La mascaradûra, pò, la psèva dvintèr l'ucasiàn par fichères stramèz ala zànt e slunghèr àl man vèrs àl ragâzi e àl spàusi pió blòti. Ogni tant as sintèva al ciòc d un quèlc smataflàn, mo as dîs che zèrti vòlt, dàpp a una bèla cipulè, ai saltèss fòra un apuntamànt tant par... fèr una cgnusànza miàura.

Sandrén as arcòrda anc d un fât suzès al gran bàl popolèr dal 1906. As balèva bèle ala Filuzzi e, cal dé, al cànt Salérina (*conte Salina*) al dmandé a un sò cuntadén:

- *Dî só, Gíssto, parché véinnet brîsa a*

balèr anca té?

- *Sgnèr Cànt, mé ai ò nôv fiù e una plómma ch'as i apògia cànter la biziçlatta.*

E al Cànt:

- *T è da lasèr stèr la spàusa, ignurànt!*

L'arspòsta dal cuntadén la fò stièta e anc cumuvànta:

- *Csa vòlel, sgnèr padràn, con la spàusa mé arív d àura ed fèr al mí Caranvèl tótt al tänp dl àn...*

Còmm par tótt i quí ed ste mànn, col pasèr dal tänp anc al Caranvèl l à cambiè usànz e mascaradûr. I bulgnìs i an tachè a freghèrsen pinsànd de pió ai divertimènt ch'i véinnen d'ed fòra ví. Manc mèl che, par vadder un Caranvèl cum và, as pòl andèr a San Zvàn dóvv st àn – par zònta – ai é un quèl spetaculàus: àl tèrg con i nómm däl strè in dialàtt atais a quí in itagliàn.

Acsé una bèla tradiziàn la vén salvè, che blazza! Mo qué a i srèv da bacajèr dimónndi e pr adès ai dàg un tàì. Bòna pr un'ètra vòlta e... Bân Caranvèl, bóni sfràpel, bón sabadón!

Sbraghìrén

Al sòlit Carlén Musi int la canzunatta “Al caranvèl” (mo ló al scrivèva “el caranvâl”, èter ténp, ètra ortografì!), al fà un riferimànt ai sabiòn:

“*I ragazû, ch'i én sänper dspinsirè - i sguàzn a imascarèrs fté bâsta ch' séppa - in camîsa, in mudànt, tótt inbafîè - col granadèl, la spòrta o con la péppa. - E tótt in móccia i fan di vèrs stra d lòur - A t cgnóss, té t î Zaiser, adfo sabiòn! - I stan parfén sänza magnèr dâli àur - e la pulänt par làur i én macarón!*”

F. C.

La siànza di nùster vîc'

Maràn d Éndia (*Aesculus Hippocastanum*) – ippocastano, l'albero e il frutto del castagno d'India. I semi dell'ippocastano torrefatti si raccomandano come succedanei al caffè; polverizzati si usano per imbiancare la pelle. Servono anche per far amido e sapone. I semi stessi, tenuti in macerazione per 24 ore in otto o dieci litri di acqua servono agli ortolani per distruggere i bruchi, gl'insetti o le larve delle piante, inaffiandole con quest'acqua.

Da: G. Ungarelli, Le piante aromatiche e medicinali nei nomi, nell'uso e nella tradizione popolare bolognese.

Tipografia Luigi Parma, 1921.

Al Pànt dla Biànda

Nómmer 155 dal 2018

Diretâur iresponsàbil e limusnîr:

Fausto Carpan

Dségg n uriginèl:

Lupàmmbol (Wolfgang) +

Umberto Sgarzi, +

Matitâza (Giorgio Serra)

Coretâur di sbâli: **Bertén d Sèra**

Strulgón eletrònìc:

Àmos d Lèli – Mattéo Niròz

Silvàn d Cavalèina

Abunamènt par pòsta: almànc 20 € al àn.

Indirèzz:

FAUSTO CARPANI

Via Emilia Ponente 21

40133 BOLOGNA

tel. cell. 339-3536585

fausto@pontedellabionda.org

Al dizionèri ed riferimànt par càl paròl

ch'âli én difèzzili da capîr l é quasst:

Lepri – Vitali

Dizionèri

BULGNAIS - ITAGLIÀN

ITAGLIÀN - BULGNAIS

Pendragon, 2009

I sît bulgnìs i én quissti:

www.pontedellabionda.org

www.lafamigliabolognese.it

www.bulgnaish.com

www.marcopoli.it

I nûster appuntamént

**Domenica 18 febbraio 2018, ore 16
TEATRO SPAZIO RENO DI CALDERARA DI RENO**

....

FAUSTO CARPANI con il GRUPPO EMILIANO

**Se non le cantiamo noi...
...chi vlîv mai ch'a i canta?**

Altri appuntamenti

Febbraio	
Giovedì 22 Ore 16,30	Presso la sede della Famajja Bulgnaiša (via Barberia 11): presentazione del libro “ Zânt sunétt bulgnîš quèsi tòtt alîgher” di Odoardo Baroni. Intervengono Gigén Lîvra e Vittorio Pallotti. Ingresso libero.